

PISA 8

FÖRSTA RESULTAT
FINLAND BLAND
DE BÄSTA

www.minedu.fi/pisa

FINLÄNDSKA UNGA BLAND DE BÄSTA LÄSARNA

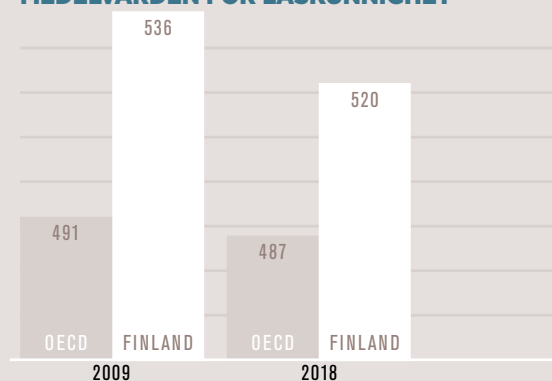
I PISA 2018-undersökningen var finländska 15-åringars läskunnighet (medelvärdet 520 poäng) bland de bästa i OECD-länderna tillsammans med Estland (523), Kanada (520), Irland (518) och Korea (514). Bland alla deltagare fick PSJZ-regionen i Kina (Peking, Shanghai, Jiangsu och Zhejiang 555) och Singapore (549) bättre resultat än Finland. I samma grupp som Finland var även de kinesiska regionerna Macao (525) och Hongkong (524), där kunskaperna inte avvek statistiskt signifikant från Finland.

I de övriga nordiska länderna var läskunnigheten klart svagare än i Finland. Poängtalet för Sverige, Danmark och Norge låg klart över OECD-medelvärdet, men för Island låg det klart lägre. Den svagaste nivån på läskunnighet hade Filippinerna och Dominikanska republiken. Poängskillnaden mellan det land som låg på topp och det som låg sist var 111 poäng, vilket kan räknas motsvara närmare tre års skolstudier.

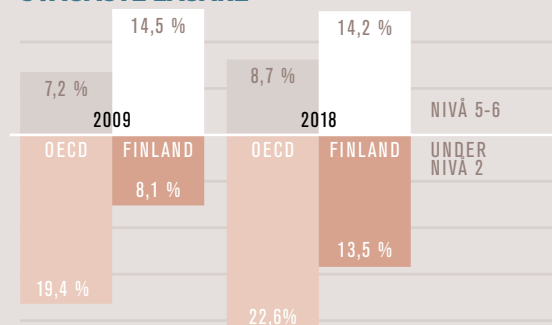
Jämfört med PISA-undersökningen 2015 sjönk medelvärdet för Finlands poängtal med 6 poäng, men förändringen hade ingen statistisk signifikans. En granskning på längre sikt visar att trenden för läskunnigheten är sjunkande i Finland och i OECD-länderna i genomsnitt. Medelvärdet för Finlands poängtal har sjunkit med 16 poäng sedan år 2009 och med 26 poäng sedan år 2000.

I Finland är både kunskaperna och tillfredsställelsen med livet på hög nivå.

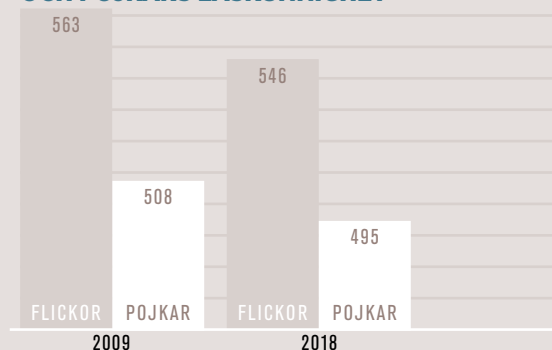
MEDELVÄRDEN FÖR LÄSKUNNIGHET

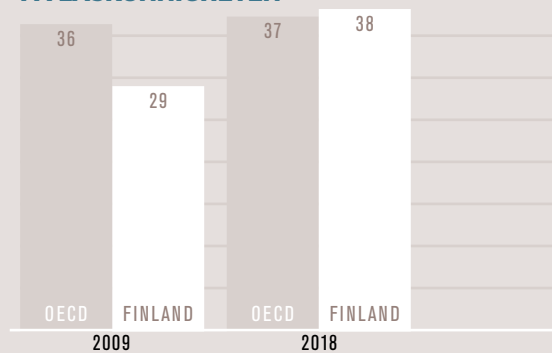
ANDEL BÄSTA RESP. SVAGASTE LÄSARE

MEDELVÄRDEN FÖR FLICKORS OCH POJKARS LÄSKUNNIGHET

HEMBAKGRUNDENS INVERKAN PÅ LÄSKUNNIGHETEN

MEDELVÄRDE OCH STANDARDAVVIKELSE FÖR POÄNGTALEN I LÄSKUNNIGHET

	MEDELVÄRDE	STANDARDAVVIKELSE
PSJZ (KINA)	555	+ 87
SINGAPORE	549	+ 109
MACAO (KINA)	525	+ 92
HONGKONG (KINA)	524	+ 99
ESTLAND	523	+ 93
KANADA	520	+ 100
FINLAND	520	+ 100
IRLAND	518	+ 91
KOREA	514	+ 102
POLEN	512	+ 97
SVERIGE	506	+ 108
NYA ZEELAND	506	+ 106
FÖRENTA STATERNA	505	+ 108
STORBRIANNIEN	504	+ 100
JAPAN	504	+ 97
AUSTRALIEN	503	+ 109
TAIWAN	503	+ 102
DANMARK	501	+ 92
NORGE	499	+ 106
TYSKLAND	498	+ 106
SLOVENIEN	495	+ 94
BELGIEN	493	+ 103
FRANKRIKE	493	+ 101
PORTUGAL	492	+ 96
TJECKIEN	490	+ 97
OECD	487	+ 99
NEDERLÄNDERNA	485	+ 105
ÖSTERRIKE	484	+ 99
SCHWEIZ	484	+ 103
KROATIEN	479	- 89
LETTLAND	479	- 90
RYSSLAND	479	- 93
ITALIEN	476	- 97
UNGERN	476	- 98
LITAUEN	476	- 94
ISLAND	474	- 105
VITRYSSLAND	474	- 89
ISRAEL	470	- 124
LUXEMBURG	470	- 108
UKRAINA	466	- 93
TURKIET	466	- 88
SLOVAKIEN	458	- 100
GREKLAND	457	- 97
CHILE	452	- 92
MALTA	448	- 113
SERBIEN	439	- 96
ARABEMIRATEN	432	- 113
RUMÄNIEN	428	- 98
URUGUAY	427	- 96
COSTA RICA	426	- 81
CYPERN	424	- 98
MOLDAVIEN	424	- 93
MONTENEGRO	421	- 86
MEXIKO	420	- 84
BULGARIEN	420	- 101
JORDANIEN	419	- 87
MALAYSIA	415	- 85
BRASILIEN	413	- 100
COLOMBIA	412	- 89
BRUNEI	408	- 97
QATAR	407	- 110
ALBANIEN	405	- 80
BOSNIEN O. HERCEG.	403	- 79
ARGENTINA	402	- 98
PERU	401	- 92
SAUDIARABIEN	399	- 84
THAILAND	393	- 79
NORDMAKEDONIEN	393	- 94
BAKU (AZERB.)	389	- 74
KAZAKSTAN	387	- 77
GEORGIEN	380	- 84
PANAMA	377	- 88
INDONESIEN	371	- 75
MAROCKO	359	- 75
LIBANON	353	- 113
KOSOVO	353	- 68
DOMINIK. REPUBLIKEN	342	- 82
FILIPPINERNA	340	- 80

MT = MEDELVÄRDE, SA = STANDARDAVVIKELSE | PSJZ = PEKING, SHANGHAI, JIANGSU OCH ZHEJIANG
KÄLLA: OECD, PISA 2018 DATABASE

MATEMATISKA KUNSKAPERNA OFÖRÄNDRADE

De finländska ungdomarnas kunskaper i matematik (medelvärdet 507 poäng) var fortfarande klart bättre än OECD-genomsnittet. Bland OECD-länderna placerade sig Finland på platserna 7–13 och bland alla länder och regioner som deltog i undersökningen på platserna 12–18. Finlands medelvärde avviker inte statistiskt signifikant från medelvärdet för Kanada (512), Danmark (509), Slovenien (509), Belgien (508), Sverige (502) och Storbritannien (502). I den absoluta toppen för matematiska kunskaper fanns sju asiatiska länder eller regioner. Av dessa låg PSJZ-regionen (591) på topp och Singapore (569) på andra plats. Därefter kom de kinesiska regionerna Macao (558) och Hongkong (551) samt Taiwan (531), Japan (527) och Korea (526). Europeiska länder som statistiskt sett var avsevärt bättre än Finland var Estland (523), Nederländerna (519), Polen (516) och Schweiz (515). Finlands medelvärde sjönk med 4 poäng från PISA-undersökningen år 2015, men förändringen har ingen statistisk signifikans. Med andra ord kan man konstatera att kunskaperna i matematik har stannat på samma nivå.

SVAGARE KUNSKAPER I NATURVETENSKAPER

De finländska ungdomarnas kunskaper i naturvetenskapliga ämnen (medelvärdet 522 poäng) tillhörde toppen bland OECD-länderna strax efter Estland (530) och Japan (529). I PSJZ-regionen (590), Singapore (551) och Macao (554) hade ungdomarna bättre kunskaper än i Finland. Finlands poängtal avvek inte statistiskt signifikant från Korea (519), Kanada (518), Hongkong (517) eller Taiwan (516). Av de tio länder eller regioner med den bästa framgången inom naturvetenskaper var sju från Asien.

Av de nordiska länderna nådde Sverige och Danmark resultat som var bättre än OECD-medelvärdet, Norge placerade sig kring medelvärdet och Island klart under det. Finlands resultat har sjunkit stadigt, sedan 2006 med totalt 41 poäng och även sedan 2015 med 9 poäng, vilket är statistiskt signifikant.

ANTALET UTMÄRKTA LÄSARE STANNAT PÅ GOD NIVÅ - TYDLIG ÖKNING AV ANTALET SVAGA LÄSARE

Drygt 14 procent av de finländska ungdomarna placerade sig på nivå 5 och 6 för utmärkt läskunnighet, vilket är ungefär samma resultat som år 2009 (15 %). I OECD-länderna var motsvarande andel en aning under 9 procent. I Finland har antalet toppläsare (nivå 6) rentav ökat en aning sedan 2009, även om förändringen inte har statistisk signifikans. Antalet svaga läsare, dvs. en placering lägre än nivå 2, hade ökat i Finland med över 5 procentenheter jämfört med år 2009 och med 2,5 procentenheter jämfört med år 2015. Bägge är statistiskt signifikanta förändringar. Det är mycket oroväckande att det i vårt samhälle finns allt fler unga vars läskunnighet inte räcker för studier eller verksamhet i samhället.

SKILLNADERNA MELLAN ELEVERNA ÖKADE

I internationella jämförelser har skillnaderna mellan skolorna alltid varit små i Finland. I fråga om läskunnighet var variationen mellan de finländska skolorna 7 procent av den totala variationen. Detta var den lägsta variationen bland alla deltagarländer, och den har inte ökat jämfört med föregående PISA-undersökning. Även i de övriga nordiska länderna var variationen mellan skolorna liten. Sverige (18 %) hade den största variationen mellan skolor i Norden. Skillnaderna mellan de finländska skolorna har inte ökat, men år 2018 var skillnaderna i läskunnighet

mellan eleverna inom skolan större än någonsin tidigare i PISA-undersökningarna i Finland.

FLICKOR BÄTTRE LÄSARE ÄN POJKAR

I Finland har skillnaderna i läskunnighet mellan könen hela tiden varit bland de största av alla länder som deltar, och även denna gång var skillnaden den största bland OECD-länderna. I Finland var skillnaden 52 poäng till flickornas fördel, medan den i OECD-länderna i snitt var 30 poäng. Totalt 20 procent av de finländska flickorna nådde de högsta prestationsnivåerna 5 och 6, medan endast 9 procent av pojkarna gjorde det. På motsvarande sätt var 20 procent av pojkarna och 79 procent av flickorna svaga läsare. Sedan 2009 har antalet svaga läsare ökat med 7 procentenheter bland pojkar och även bland flickor med 4 procentenheter.

SMÅ REGIONALA SKILLNADER

Inom alla områden var de genomsnittliga resultaten bland elever i huvudstadsregionen fortfarande bättre än i resten av landet, men dessa skillnader är avsevärt mindre än i tidigare PISA-undersökningar. I huvudstadsregionen var även variationen i kunskaperna större än i resten av landet. Detta kan tänkas återspegla den regionalt spridda särutvecklingen mellan skolor som har observerats i de största städerna i flera undersökningar. Även de tidigare PISA-undersökningarna visar att de skolor i Finland som har de bästa och de svagaste resultaten finns i huvudstadsregionen.

ELEVERNA I DE SVENSKA SKOLORNA SVAGARE I LÄSNING

Ifråga om läskunnighet råder det fortfarande en betydande skillnad mellan finskspråkiga och svenskspråkiga skolor till de finskspråkigas fördel, även om skillnaden minskat något jämfört med tidigare år. Resultaten i läskun-

nighet för pojkarna i de svenskspråkiga skolorna är alltså oroväckande svaga. Deras genomsnittliga resultat har legat under genomsnittet för OECD-länderna. I naturvetenskaper observerades inga signifikanta skillnader mellan eleverna i de finskspråkiga och svenskspråkiga skolorna. De finländska elevernas genomsnittliga kunskaper i matematik i PISA 2018 var bäst i Norden, och således också bättre än de finskspråkiga elevernas. På grund av urvalets litenhet handlade det dock inte om någon statistiskt signifikant skillnad jämfört med elever i finskspråkiga skolor eller med Danmark och Sverige.

ELEVERNAS SOCIOEKONOMISKA BAKGRUND PÅVERKAR

Föräldrarnas utbildning, yrke och hur förmöget hemmet är (socioekonomisk bakgrund) korrelerade för samtliga länders del med elevernas läskunnighet. I Finland var skillnaden i fråga om läskunnighet mellan den högsta och den lägsta socioekonomiska kvartilen i snitt 79 poäng, vilket beräknas motsvara ca två läsår. För OECD-ländernas del var motsvarande skillnad 88 poäng. I Finland har korrelationen mellan elevernas socioekonomiska bakgrund och deras kunskaper tilltagit från och med år 2009, då skillnaden var 62 poäng. Elevers bakgrunds allt större inverkan beror på den lägsta kvartilens allt svagare resultat. Det genomsnittliga resultatet i läskunnighet för den översta kvartilen enligt socioekonomisk bakgrund var 565 poäng år 2009 och 562 poäng år 2018, dvs. i praktiken på samma nivå. Däremot var resultatet för den lägsta kvartilen år 2018 (483 poäng) hela 21 poäng lägre än år 2009 (504 poäng).

SVAGARE KUNSKAPER HOS ELEVER MED INVANDRARBKGRUND

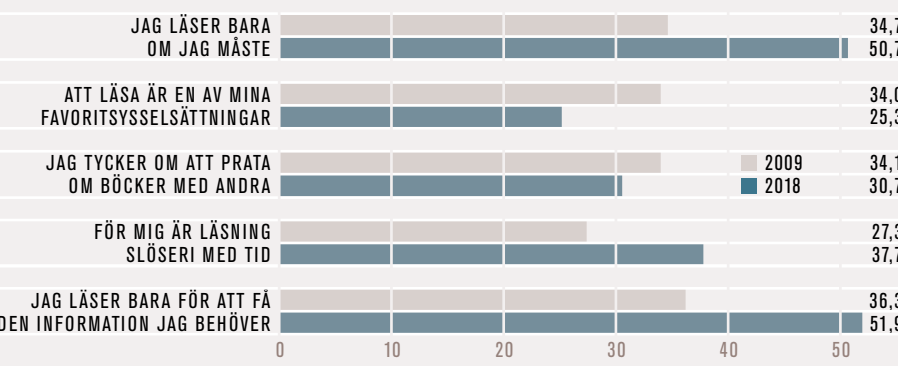
Resultatet i läskunnighet var för första generationens invandrarelever i snitt 107 poäng lägre, och för andra generationens elever i snitt 71 poäng lägre än medelvärdet för övriga elever. Skillnaderna mellan elever som är födda i Finland och elever med invandrarbakgrund kvarstår stabilt. I den sampelbaserade viktningen utgjorde den korrigerade andelen elever med invandrarbakgrund 5,8 procent, medan motsvarande andel var 2,6 procent år 2009. Korrelationen mellan invandrarbakgrund och läskunnighet är dock inte särskilt stark; i Finlands data för PISA 2018 förklarade elevens invandrarbakgrund 5 procent av variationen. I undersökningen deltog något över 300 elever med invandrarbakgrund.

EN STARK KORRELATION MELLAN LÄSENGAGEMANG OCH LÄSKUNNIGHET

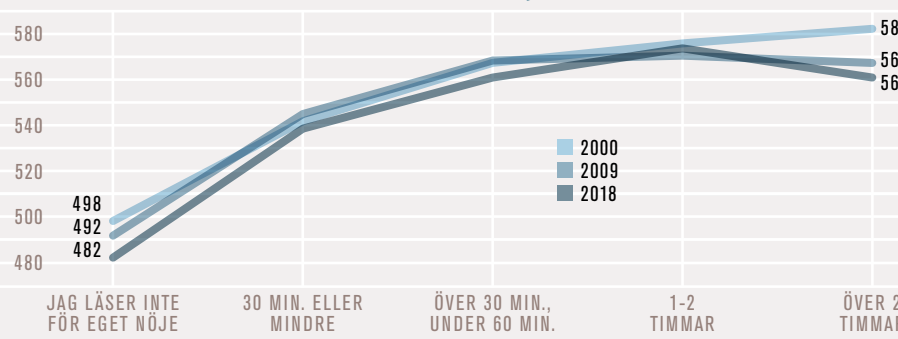
År 2009 togs läseengagemang in i definitionen av läskunnighet i PISA-undersökningen, eftersom det ansågs ett signifikant inslag i läskunnigheten och dess utveckling. I Finland förklarar läseengagemang variationen i resultaten mer än i OECD-länderna i genomsnitt.

I Finland förhöll sig allt fler elever negativt till läsning; antalet som anger läsning som sin favoritsysselsättning har minskat med nio procentenheter sedan 2009. På motsvarande sätt har antalet elever som läst böcker bara om de varit tvungna eller behövt information ökat med 16 procentenheter. I Finland höll 15 procent av pojkarna helt eller delvis med om att läsning är en av deras bästa favoritsysselsättningar, medan motsvarande siffra var 36 procent för flickor (i OECD: pojkar 24 procent och flickor 44 procent). Särskilt oroväckande är att hela 63 procent av de finländska pojkarna höll med om (samma åsikt eller helt samma åsikt) om påståendet "Jag läser bara om jag måste."

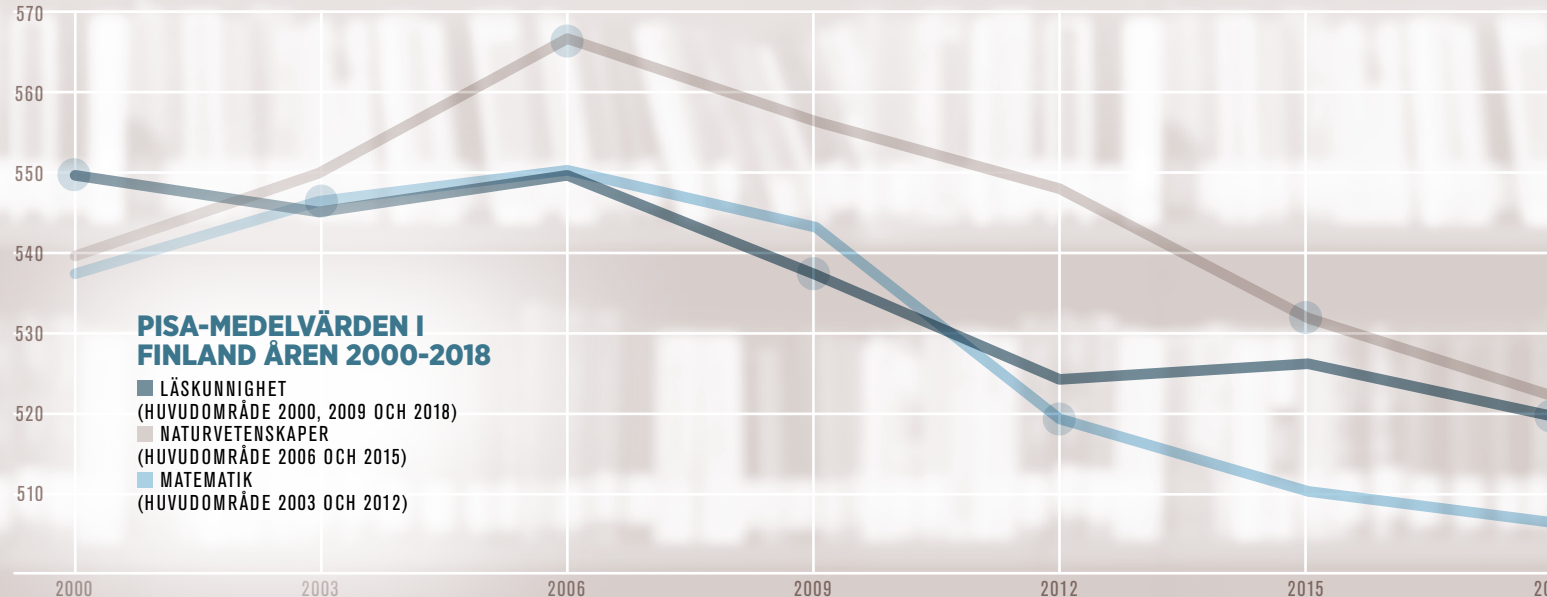
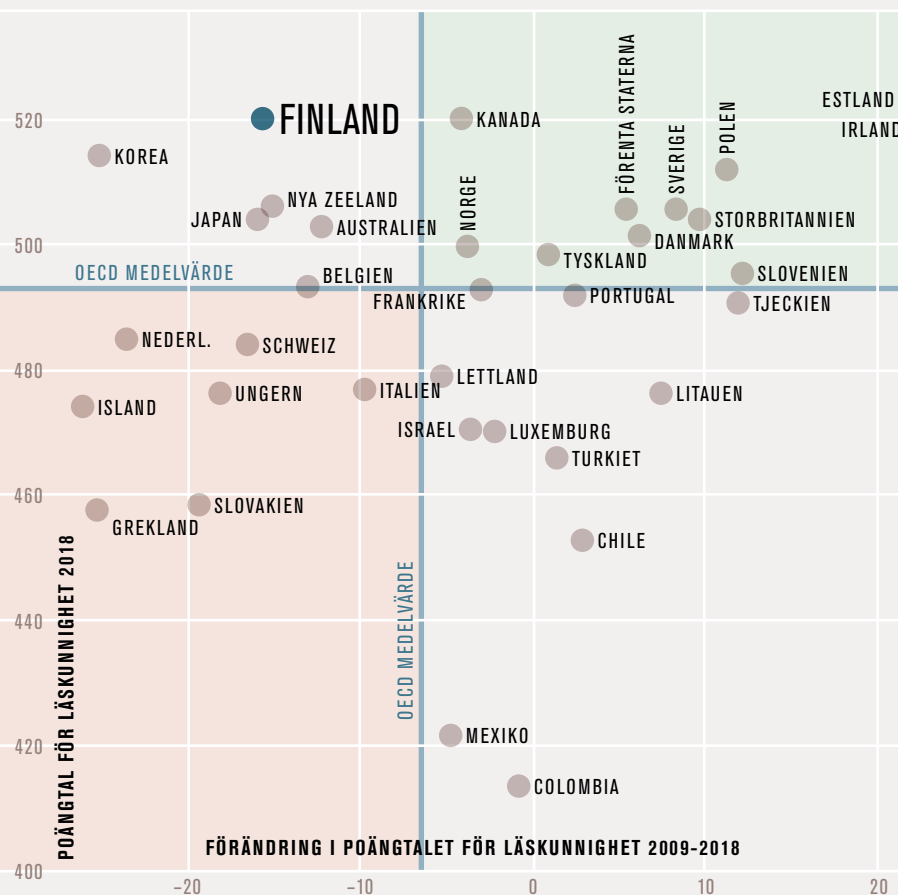
ANDEL FINLÄNSKA ELEVER SOM VAR AV SAMMA ELLER HELT AV SAMMA ÅSIKT SOM ATTITYDPÅSTÄENDENA 2009 OCH 2018

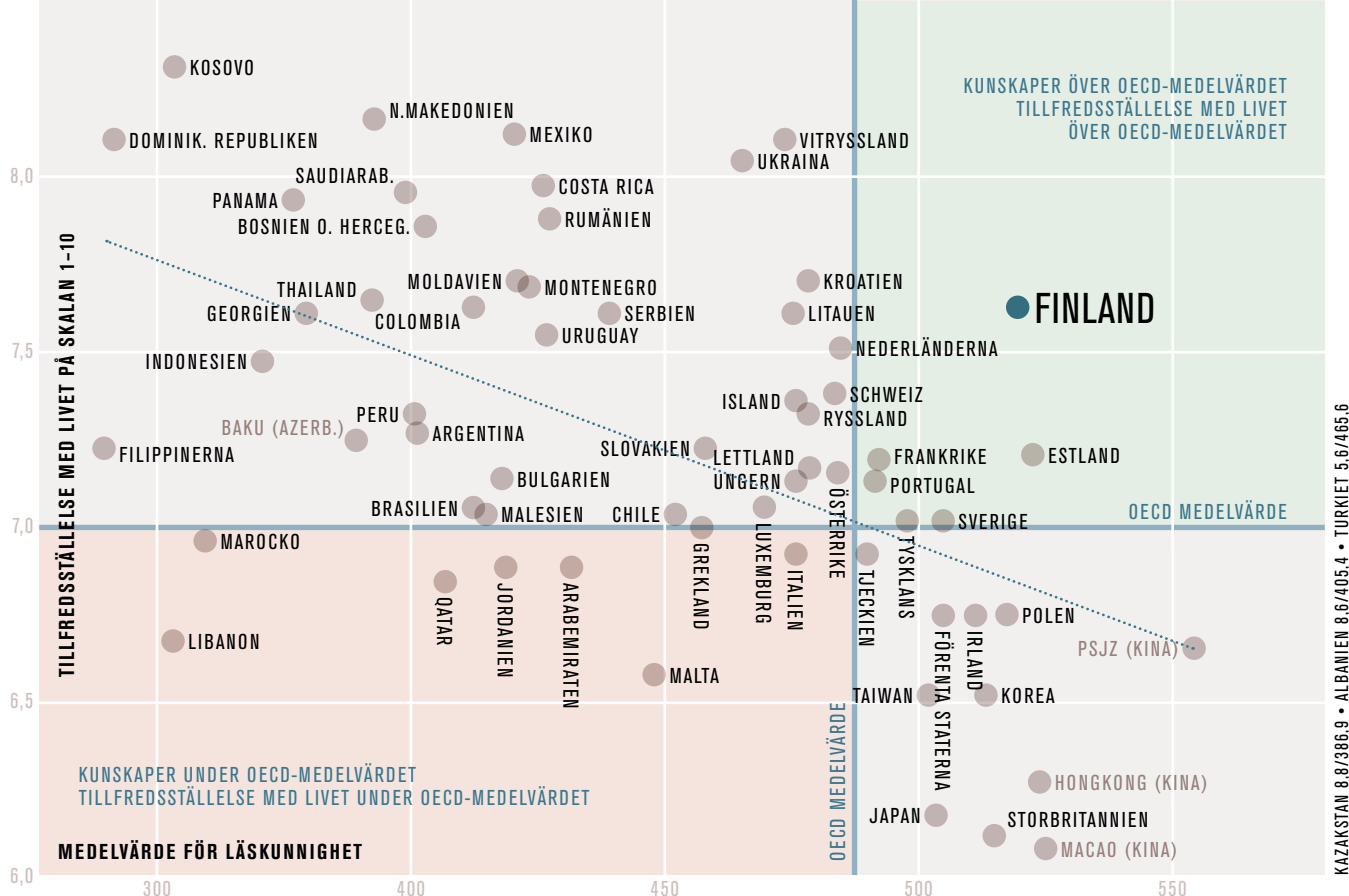

SAMBAND MELLAN TID SOM ANVÄNDS FÖR LÄSNING OCH LÄSKUNNIGHET I FINLAND ÅREN 2000, 2009 OCH 2018

LÄSKUNNIGHET - POÄNGTAL O. FÖRÄNDRING I OECD-LÄNDERNA

UNGA FINLÄNDARE RÄTT NÖJDA MED LIVET

PISA 2018 undersökte välbefinnande som en helhet som består av materiella faktorer och attityder som gäller eleven själv, skolmiljön och världen utanför skolan. Beaktar man de materiella och objektiva mätbara faktorerna hör vi till världens rikaste länder; före oss låg de övriga nordiska länderna samt Kanada och Australien.

Elevernas självvärdering av hur nöjda de är med livet (1-10) är en god allmän indikator på välbefinnande som används i olika nationella och internationella undersökningar. De finländska eleverna var rätt nöjda med livet, med ett medelvärde på 7,61.

När man undersökte korrelationen mellan nöjdhet och kunskaper, skiljde sig Finland från andra länder och regioner. Finland var det enda landet där såväl läskunnigheten som tillfredsställelsen med livet var på hög nivå. Till exempel i alla asiatiska länder med hög kunskapsnivå var tillfredsställelsen låg, och i länder där tillfredsställelsen med livet var hög, var kunskapsnivån för det mesta låg.

Undervisnings-
och kultur-
ministeriet

JYVÄSKYLÄ UNIVERSITET
PEDAGOGISKA FORSKNINGS-
INSTITUTET

HELSINGFORS UNIVERSITET

PISA-programmet (Programme for International Student Assessment) genomfördes för sjunde gången år 2018. Avsikten med undersökningen var att svara på frågan hur unga som fyllt 15 år och är i slutskedet av eller nyss slutfört den grundläggande utbildningen kan söka, utvärdera och tillämpa information för att lösa uppgifter och problem i vardagen eller med tanke på framtiden. PISA-undersökningen genomförs med tre års mellanrum så att huvudområdet i tur och ordning är läskunnighet, matematik eller naturvetenskaper. I PISA 2018 var huvudområdet för tredje gången läskunnighet, vilket innebär att man i den undersökning som nu offentliggörs kan granska de förändringar som skett över nära tjugofem års tid. I PISA 2018 definieras läskunnighet som följer: Läskunnighet är förmåga att förstå, använda, reflektera över och engagera sig i texter för att nå sina egna mål, utveckla sina kunskaper och sin potential samt för att delta i samhället. Enligt referensramen för PISA ska texterna behandla alla typer av språkligt material – handskrivet, tryckt och digitalt. Därmed ingår också bilder, diagram, tabeller, kartor och andra motsvarande framställningar som innehåller text. De mest signifikanta förändringarna jämfört med utvärderingen år 2009 – då läskunnigheten senast var huvudområde – kan anses vara följande fyra förändringar: inkluderingen av webbtexter, bruket av flera olika källor, bruket av adaptiv testning och en bedömning av hur flytande eleven läser. • I PISA 2018 deltog sammanlagt 79 länder och regioner. Av dem var 37 OECD-länder och 42 så kallade partnerskapsländer eller regioner och städer inom en stat. I Finland utgörs målgruppen av elever som på provdagen är mellan 15 år och 3 månader och 16 år och 2 månader gamla, och går åtminstone i årskurs 7 i den grundläggande utbildningen. I Finland varierade elevernas födelsetid mellan 1.2.2002 och 31.1.2003. Hela åldersklassen bestod av ca 57 500 unga. Utvärderingsresultaten i läskunnighet, matematik och naturvetenskaper kom från ett grundsamplet på sammanlagt 5 649 elever. Andelen elever som deltog i basurvalet var ca 93 procent. Skolornas deltagarandel uppgick till 100 procent. Även specialskolorna deltog i urvalet.